

SPÍCÍ KRÁSKA

„...v osmašedesátém byl vyhozen z fakulty, nastoupil jako technolog do uranových závodů v Příbrami. V sedmdesátých letech byl stržen kvůli stržení vody ze studní v obci Čisovice při vrstvení průzkumných vrstů. V polovině let osmdesátých utekl do Západního Německa.“ - „Utekl? Vždyť jsme ho pustili!“ ujelo někomu v sále. Přednášející se nedal rozhodit: „Po revoluci se vrátil a učil geologii na Univerzitě Karlově, před deseti lety odešel do důchodu.“ - „Jak zni ver-dikt výboru?“ - „Patrně se na sebe snaží upoutat pozornost vědeckého světa excentrickou teorií, nebyl by ostatně první“ zakončil přednášející. - „Mně se to nějak nelíbí, pane ministré, poslední dobou je těch zpráv o konci světa nějak moc...“

Lidé odjakživa žili v očekávání Velkého Průseru. I já, ač skeptik, jsem den před těmi událostmi četl diskuzní fórum *rozpad.cz*. Zaujalo mě obzvláště vlákno, ve kterém se razila teorie, že v případě Velkého Průseru je rozumnější se uchýlit do tradiční vesnice, než předem uměle budovat nějakou komunitu. Argumenty zněly přesvědčivě, nikdo z diskutujících je však určité nechťel ověřovat v praxi.

Doprava ty dny po povodních probíhala takto: autobus končil svou jízdu před měchemickým nádražím odtamtud pokračovali vlakem do Prahy. Pobřežní silnice byla stále ještě uzavřená.

Ten den však bylo něco jinak. Vlaků někde na trati shořel motor a další jede až za hodinu a půl.

„Ano, tam za mostem je zastávka Skochovice, a za chvíli tam pojede vlak. Ale já vás tam nemůžu poslat, vysvětlovala výpravčí. „Je to železniční most, kdyby si tam někdo třeba zlomil nohu, bude to na mě, že jsem vás tam poslala.“ Paní s taškou na její vysvětlování příliš nedala a připojila se k po-

četné skupině mířící na most.

To, že lidé chodí občas po železničních mostech, je celkem běžná věc. Když však na železniční most mířila většina z lidí, co tu vyložily dva autobusy, vypadalo to přinejménším neobvykle. Něčím mi to připomnělo film *Most u Remagenu*, možná tím, že se tu kdysi natáčel.

Jsem člověk, který je opatrný a dbá na různé záležitosti. Neshel jsem tedy s nimi. Bylo to i tím, že se mnou byla má mladší sestra a ta se bojí výšek.

A jak se od nás ta skupina vzdalovala, začal mi hlavou plout losos pochybnosti, očekávání čehosi velkého.

Tato nervozita však byla utlumena čekáním. Vyráhl jsem tedy knížku a pustil se do čtení.

Bylo klidné ráno, uzavřená silnice nerušila svým hlukem, skupinka důchodkyň pomlouala své děti a zedníci s bagrem opravovali chodník před nádražím. Vysílač na Cukráku se ztrácel v mlze a z opačné strany řeky se ozvalo zahoukání a průjezd vlaku.

„Kdyby jsme šli s téma lidma přes most, mohli jsme už teď nastupovat“, zdvihl jsem oči od knižky. Sěgra se mě pak ještě ptala, kde tam na druhé straně vede trať, a byla překvapená, že je těsně u řeky.

Čas plynul a tohle nádražičko v ranním slunečním svitu vypadalo jako jedna z těch železničních idylek, které se snaží vypoobnit stavitelé modelových kolejišť. A byl tu klid a ticho. Ticho jako před bouří.

A náhle se ozvalo zadunění. Zadunění, až se země zatřásla.

„Co to sakra bylo?“ Mezi cestujícími pochopitelně zavládla panika. Nikomu se nic nestalo, ale země se v Čechách

obvykle netřeše, tak nás to vyděsilo.

„Radši zavolám domů,“ řekl někdo a stejný nápad dostali najednou skoro všichni. Ovšem marně, telefony byly hluché. „Není tu signál,“ řekla jedna z důchodkyň a svůj telefon taky neměl ani čarčky.

„Podívej, támhle nahoře!“ Štouchla do mě sestra. Mlha se pomalu rozesťupovala a od paty vysíláče na Cukráku šel černý dým. „Teroristický útok...“ řekl tiše jeden z pubertáků v davu. - „Blbosti!“ odvětil jsem. „K čemu by teroristům byl neobyčlený vysíláč kdesi v pustině?“ Protestoval jsem proti nedostatku geopolitického povědomí toho kluka. „Tak co to teda bylo?“ zeptala se mě vystrašená jedna z důchodkyň. - „Zemětřesení,“ odpověděl za mnou klidně jeden muž. Celá skupinka se na něj otočila: Byl to takový starší pán s brýlemi.

„Zemětřesení, řekl bych tak čtvrtý až pátý stupeň Richtrovy stupnice.“ řekl sebejistě. „Blbost,“ odvětil ten puberták, „v čechách nikdy zemětřesení nejsou.“ - „Mylíte se, mladý muži,“ odpovídal starý pán. V Čechách zemětřesení nastávají, jenom nejsou obvykle tak silná, abyste je zaregistroval. To, že nastane takové, jako před chvílí, je sice nepravděpodobné, ale není to vyloučené. Ale nebojte se, nemělo by se to opakovat.“ Z jeho posledních slov jsem ovšem měl pocit, že sám nevěří tomu, co nám říká.

Cestující se dali do diskuze a rázem byl perón plný odborníků na zemětřesení. Tuto jistě velmi poučnou diskuzi však přerušilo hlášení nádražního rozhlasu: „Pozor, pozor! Oznamujeme cestujícím, že až do odvolání je doprava na trati pozastavena. Náhradní doprava není zajištěna.“

Tahle poslední věta cestující patřičně našťavla. Okamžitě se všichni nahrnuli do čekárny, někteří horlivci rovněž do dopravní kanceláře, a dožadovali se vysvětlení. Nemusel jsem se na nic ptát, stačilo poslouchat útržky: „Já bych vám

ráda pomohla, ale jediný co vím je, že před Jarovem spadla na koleje skála.“ - „A jak se máme dostat do Prahy?“ - „Já nevím, vlak od Čerčan prý stojí ve Vraným.“ - „To jako můžete jen tak zrušit vlak?“ - „Je to mimořádná událost...“ - „No tohle by se za komunistů stát nemohlo!“

Opět děsivý nedostatek historicko-politického povědomí. Přírodní katastrofy se dějí za každého režimu, rozdíl je maximálně v tom, zda se utulají, či zda se rozmazávají v médiích ještě půl roku poté.

Výpravci pak volala vyslačkou dispečera, ale ten jí odbyl s tím, že teď mají dost práce s hlavníma tratěma.

„Pojedeme radši domů,“ řekl jsem sestře a šel se podívat, jak odsud takhle dopoledne jezdí autobusy. Několik aktivních cestujících se dokonce pokoušelo domluvit náhradní dopravu s pokurujícími autobusákem: „Já vás nemůžu vzít do Prahy. Já musím za deset minut do Bratřinova a...“

Země se znovu zatřásla. „Doprdele, to je dneska den.“ Zaklel autobusák a spěšně si zapaloval cigaretu. Nestáčil ani trikrát potáhnout a autobus se dal do pohybu. Ovšem bez něj!

„Autobus vám užijdí!“ vykřikl někdo pohotovější než já. Autobusák skočil dovnitř a našťestí stačil zatáhnout za ručku. Ještě že předtím nezavřel dveře.

Teď vypadal poněkud rozladěně. „Co se to sakra stalo?“ zkoumal cosi na přístrojové desce. „Vždyť ta silnice byla vřadivky úplně rovná!“ - „Dovolíte, mladý muži?“ Starý pán si púčilí vodováhu od jednoho z přihlížejících zedníků a položil ji na silnici: „Jistě, jak jsem si myslle. Otrěsy tuto silnici naklonily. Problémy s parkováním budou, zdá se, ještě rozšířenější.“ - „Nojo. Ale stejně už nemůže být nic horšího, než ružová zóna.“ Připoměl někdo nejnovější parkovací vý-

mysl pražské radnice. - „To jo. To já jednou dostal botičku, když...“ začal historku někdo druhý a rázem byl perón plný odborníků na parkování. Tuto jejich jistě velmi poučnou diskusi však přerušil autobusák: „Nastupovat, panstvo, jedeme.“

Zařadili jsme se do fronty. Starý pán se přičinil k Lucii, skautské vedoucí mé sestry a ptal se jí, jakou jízdenku si má koupit. Cert aby se v těch jízdenkách vyznal!

Nastoupili jsme, autobus se rozjel a autobusák pustil rádio. Z rádia v klidu zněla „Báječná ženská“ a Country rádio tak plnilo svůj slogan klidného rádia do neklidné doby. Čtyři jezdci to potom určitě ocení.

Starý pán se přisadil k Lucii a začal se s ní vybavovat: „A kolikata zastavka je ta Hvozdnice?“ - „Já tam jedu taky, já vám pak řeknu...“ - Předstíral, že se zajímá jen o její bydliště, ale bylo nad slunce jasné, že ho zaujala spíš ona. - „...a vy tam bydlíte kde, u té horní hospody nebo u té dolní hospody?“ - „Tam je jenom jedna hospoda.“ - „Nojo, já už jsem tam dlouho nebyl.“

Toto jeho neohrabané flirtování však přerušil autobusák: „Doprdele, skálat!“ sešlápl brzdy.

Na silnici skutečně ležela rozsypaná skála. Drátěná síť, pro jistotu obeplňající skálu, se zemitřením nepočítala. „Tudy neprojeďte, dál musíte pěšky.“ Vysvětil autobusák a zapálil si další cigáro na uklidňenou. Něco zarahotilo a po skále se sesunula sprška kamenného šrotu. „Radši to obejdeme horem.“ navrhl jsem, „tadle skála asi nerekla své poslední slovo.“ Všichni se mnou souhlasili, a tak jsme se otočili a začali šplhat měchemickými serpentínami.

A jak jsme tak šli, začali výt psi. Nejdřív jeden, pak druhý a nakonec vyli všichni.

To, že vás občas na cestě vesnici provází psí štekot, je celkem běžná věc. Když však vyli všichni psi, co ve vesnici byli, znělo to přímějším než neobvykle. Někde jsem četl, že zvířata umí přírodní katastrofy předvídat, a tak mě to jejich výtí docela nahnalo strach.

Když jsme se dostali až na horu na kopec, zatrásla se země naposledy. A z jednoho z vrcholů na obzoru začal stoupat bílý dým a po jeho svahu téct něco, co na můj vkus až moc připomínalo lavu. A tehdy jsem si uvědomil vážnost situace: Tam dole pod tím kopcem mohly téd klidně být takové malé skromné středočeské pompeje.

„Zastavme na chvíli, je toho na mě teď nějak moc.“ řekl udýchaný starý pán. Skupinka zastavila. Starý pán chvíli pozoroval tu spoušť na obzoru a pak řekl: „Víte, já jsem svým studentům vždycky říkal, že česká krajina je jako spící kráska. Všechny ty kopce a údolí, soutoky řek a rozvodí, je v tom cosi krásného, leckdy jsou to až ženské tvary. Ale je to krajina geologicky neaktivní - spící.“

Právda. Když jsem pak dělal technologa na šachtě v Příbrami, pozoroval jsem jistou probouzející se aktivitu. Mínulý rok jsem to sepsal, a vyšla mi docela děsivá čísla. Ale tohle? Ani já to nečekal takhle rychle. Spící kráska se prostě probudila.“ vydechl. - „Hmm. A má hlad!“ neodpustil jsem si cynismus. - „Nebojte, třeba se jenom tak převálaje ze spánku.“ Snažila se nás uklidnit Lucie, která uvízla v metafore.

Pak už nikdo z nás nepromluvil. Všichni jsme si uvědomovali, že se náš život tímto okamžikem navěky změnil. A najednou mé rozjímání přerušil telefon.

Vzal jsem to, domníval jsem se, že je to někdo z rodiny a nebo z práce: „Dobrý den, tady Radek Blablák. Volám jménem partnera společnosti T-Mobile.“ A, kapitalismus, zdá se, stále ještě funguje! - „Slyšíte mě dobře?“ dotázal se ten muž v telefonu, zřejmě slyšel to soptění. - „Neslyším vás

dobře. Právě tu zurí sopka.“ Má odpověď ho nevyvedla z míry, zřejmě za svou telemarketerskou kariéru vyslechl i absurdnější výmluvy: „Mám tady pro vás výhodnou nabídku...“ - „Poslyšte. Padá na mě sopečný popílek, ve vzduchu je dost možná jedovatý plyn. Nechci stravit svou poslední hodinku sjednáváním výhodné nabídky!“ zavěsil jsem ho.

Po této krátké přestávce se skupina dala opět na cestu.

A jak to celé dopadlo?

Došli jsme do naší vesnice. Tam se moci chopili dobrovolní hasiči a pustili se do odstraňování škod. To nebylo špatně.

Obnovili vysílání televize, a tak jsme mohli sledovat mimořádné zasedání vlády. Schwarzenberg tam pochopitelně podřimoval.

Korunu tomu všemu pak nasadil jeden televizní reportér: „Mnozí si přáli radikální změnu poměrů v České republice. Ze ale bude mít takovouhle podobu, čekal jen malokdo z nás,“ pronesl a Říp na pozadí začínal pomalu, ale jistě chrlit lávu.

FINIS

* * *

Věnováno Vladislavu Konvičkovi, autorovi webu hornictvi.info